

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת אמור
שנת תשפ"ז

גליון
קנ"א

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

לטייל עם שמירת עינים

כשלווקחים את הילדים לטייל ברחוב, זה צריך להיות באופן של שמירת עינים.

אם גרים בערים הגדולות יותר שהרחובות פרוצים, אז לא ראוי לקחת ילדים לטייל ברחובות. חוץ מאשר אם יוצאים בשעות הבקר כשהרחובות עדין ריקים, ומזהירים את הילדים מאוד חזק: "ילדים, הקדוש ברוך הוא נמצא כאן, צריכים לשמור על העינים, צריכים להסתכל למטה לרצפה".

אותו חיוב מטל על נהגי ההסעות שמובילים את הילדים אל המוסד וחזרה הביתה. אם הם עוברים ברחובות שהם לא נקיים, שיכריזו בקול: "ילדים, אסור להסתכל מהחלונות, צריכים לשמור על עינים טהורות; אם שומרים על העינים יש חיים יפים ומתוקים".

לדאבוני יש לנו בימינו נסיון לשמור על העינים אפילו בבית; אדם יכול לשבת אצלו בבית או במשרד ולעבור נסיון של לראות את הלכלוך הכי גרוע של כל

אני עוד זוכר מימי הילדות שלי איך שהיינו שקועים כל כך במשחקים במשך ימי הקיץ. ובמיוחד בחדשים שהיינו בקעמפ, אז כל המוח שלנו היה עסוק עם הביתנים שהיינו בונים ביער. המלמדים היו אומרים לנו להסתכל בתוך הגמרא וללמד, אבל אחרי שתי דקות המוח שלנו כבר חזר אל הביתנים. אותו דבר היה בתפלה; אמרו לנו להסתכל בסדור ולהתפלל בקול, אבל אחרי שתי דקות המוח שלנו כבר שוב חזר לביתנים שלנו. היתה תחרות בין הילדים מי שישכיל לבנות ביתן חזק יותר. סחבנו קרשים ועצים מהיערות, דפקנו וחבטנו, ובנינו בנינים יפים...

למעשה היו לנו מלמדים פקחים שידעו איך לסחב אותנו בחזרה לגמרא, הם היו מגרים אותנו ואומרים: "אם ילמדו בהתמדה אז יסגרו עוד מעט את הגמרות ויספרו ספור", ובספורים הם שזרו יראת שמים והלכות שונות.

- ימי הקיץ -

להשתתף עם המשחקים שלהם

חסדי השם יתברך שזכינו לעבור את הפסח הקדוש. עכשו צריכים המלמדים להתכונן להתחיל את זמן הקיץ החדש. צריכים לדעת: בקיץ הילדים הם ענין אחר לגמרי; עד כמה שהילדים רוצים בכל השנה לשחק, לרקד, לקפץ ולא לשבת בכתה, בימי הקיץ זה הרבה יותר; המוחות שלהם מאוד שקועים במשחקים.

ולכן, צריכים בימים אלו במיוחד להוריד את עצמנו אל הילדים, וקצת להשתתף עם המשחקים שלהם. מחנה חכם יגרה את הילדים ויגיד להם: "אם ילמדו בהתלהבות ויתפללו יפה בכמה ימים הבאים, אני יתגמל אתכם" וכשמגיע היום המיעד, שבאמת יוציאו את הילדים לטייל ברחוב, או יתנו להם מאכל טוב וכדומה. גם כדאי לחלק איגלואים קרים כדי שהילדים ירגעו עם זה מהחם הכבד. ועל ידי זה יהיה אפשר לתפס את המוח שלהם ללמוד ולתפלה.

הקדוש ר' אלימלך מליזענסק ומהרבי הקדוש ר' זושא זכותם יגן עלינו, ולשזר בספורים בדרך אגב את יסודות האמונה ויראת שמים. וגם שיכניסו בדרך אגב הלכות שונות, לדגמה: איך צריך להתפלל, איך נוטלים ידים, או איך אוכלים עם דרך ארץ; ושגם יתנו לכל ילד בפרטיות מלים טובות.

כשמשלבים יראת שמים והלכות בתוך ספור, ובפרט אם הספור עצמו משלב באמצע תכנית או בפעילות, המלים חודרות מאוד חזק בילדים. כי לא בכל פעם יש סבלנות לילדים להאזין כשמדברים אליהם מוסר ויראת שמים, אבל כשזה נאמר באופן בלתי רשמי, באמצע זמן נעים ושמח, אז האזנים שלהם פתוחות והם מוכנים לקבל את כל מה שאומרים להם.

מה שמחנכים יכולים להחדיר בילדים באמצע פעילות, אף אחד לא יכול לעשות.

ולכן זה מאוד נחוץ לזכור, לפני שמארגנים תכנית לילדים, לעשות תכנית ברורה אלו דברים עומדים אז לשזר בין השורות, כדי שהילדים יוכלו לקחת את זה אתם לכל החיים.

האכל הטעים". רבנו ספר (תי מוה"ר, סימן רלז): **"כשהייתי ילד קטן הייתי מודה להקדוש ברוך הוא על כל דבר שאכלתי, ולא הסתפקתי עם ברכת המזון".**

כבר ראיתי מקרוב מקרים של בחורים שלא ידעו שאחרי אכילת תפוח צריכים לברך 'בורא נפשות'; הם חשבו שהברכה האחרונה היא "על העץ". הם לא ידעו את ההבדל בין סתם פרות ופרות של שבעת המינים.

ולכן זה מאוד נחוץ ללמד לילדים את הלכות ברכות, שידעו איזו ברכה אומרים לפני ואיזו אחרי על כל סוגי המאכלים, כדי שיזכרו את זה לכל החיים שלהם.

לשזר אמונה ויראת שמים

כשמבלים עם הילדים, לוקחים אותם לטיול, או כשמחלקים להם מאכלים טעימים, צריכים לנסות לשזר בדרך אגב - ספורי צדיקים, הלכות, אמונה ויראת שמים.

כל היסוד והמטרה של המוסד זה הרי להחדיר בילדים אמונה בהקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב בפסוק (תהלים קיט, פו): **"כל מצותיה אמונה"**, כל המטרה של התורה היא שיגיעו לאמונה ברורה בהקדוש ברוך הוא. ולכן צריכים אפילו באמצע הטיול או השיחה, לחפש דרכים איך להחדיר אמונה ויראת שמים, ולהזכיר להם שהקדוש ברוך הוא נמצא בכל מקום.

אפשר לספר לילדים ספור על צדיק; מהבעל שם טוב הקדוש, מהרבי הקדוש מצאנז, מהרבי

העולם על הטלפון או המחשב שלו. ולכן מדברים היום הרבה מאוד על הנסיון הזה, אבל אסור לנו לשכח לדבר על הנסיונות הפשוטים של שמירת עינים שיש ברחוב. שמירת עינים ברחוב שיכת גם אצל הילדים, בחורים ואברכים שאין להם שום כלי של טכנולוגיה, וחייבים ללמד אותם שצריכים להסתכל למטה לרצפה.

ללמד שמירת עינים

אסור לסמוך על זה שהילדים יבינו בעצמם שצריכים לשמור על העינים; אם לא מדברים מזה, הם לא ידעו מזה.

כשאני הייתי מלמד בתלמוד תורה לתלמידים בכתה ט', דברתי אליהם על שמירת עינים. ואמרתי להם: **"אסור להרים את העינים ברחוב; עם ראייה רעה אחת - אפשר חס ושלום לאבד את היראת שמים, להרגיש את הקדוש ברוך הוא, ואת הטעם בתפלה"**; והילדים נענו ואמרו שאף פעם לא למדו אותם את זה והם לא ידעו את זה. ילד אחד שאל אותי עם דמעות בעינים: **"רבי, למה אף אחד לא אמר לי שברחוב צריכים להסתכל כלפי מטה?!"**

ולכן חייבים המחנכים ללמד את הילדים שיהידי הולך ברחוב עם עינים משפלות.

ללמד הלכות ברכות

כשנותנים אכל לילדים, צריכים ללמד אותם לעשות ברכות; גם ברכה לפני האכילה וגם ברכה אחרי האכילה, ואחר כך שידו להקדוש ברוך הוא בשפה שלהם: **"תודה השם על**

לשמיעת כל שיעורי הינוך

(באדיש)

מראש הישיבה שליט"א

בקול ברסלב

הקישור 1-2-4-2-1

- שמעו והתו נפשכם -

הילדים לא שומעים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני מלמד בבתה גדולה של מעל שלושים ילדים, וברוך השם בזכות השיעורים אני מאד אוהב את הילדים ואני מחזיר בהם הרבה יראת שמים, סיפורי צדיקים, מדות טובות, ביבוד אב ואם, וכן הלאה כל הדברים הטובים.

עם שני ילדים מהבתה היה לי הרבה פעמים מקרים שהם לא שמעו בקולי, ממש לא התייחסו אלי, קראתי בשמם והם בכלל לא הסתובבו, וזה גרם לי להסתכל עליהם כעל ילדים לא טובים, אני רואה שהם עושים משהו לא טוב, אני קורא להם, אני אומר להם שיפסיקו, אבל הם בכלל לא מקשיבים, ואפילו כבר הענשתי אותם על דברים כאלה.

אבל היום הביאו רופא לתלמוד תורה לבדוק את השמיעה של הילדים, והרופא אמר לי ששני הילדים האלו לא שומעים כל כך טוב.

הייתי בהלם, זה מאד שבר אותי, סתם הסתכלתי במבט רע על הילדים, ועוד הענשתי אותם, והילדים באמת לא היו אשמים, הם פשוט לא שמעו שאני קורא להם; איך אני חוזר בתשובה על זה?

י"שר ב"ח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פ"רשת תצוה, ט' אדר, שנת ה'תשפ"ו

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

דע לך שמלמד זו אחריות גדולה, יכולים לבנות ילדים שיקבלו בטחון עצמי, שהם יהיו בריאים בנפש, וכך גם יכולים חס ושלום להרס ילד לכל החיים; להיות מלמד זו אחריות מאד גדולה, לא לכל אחד מתר להיות מלמד, מלמד יכול להיות רק אחד שיש לו יראת שמים ורגש לאחרים.

הספור שאתה מספר, שעכשו נודע שהילד שאתה קורא לו לא שומע טוב; כבר היה לי את זה כמה פעמים עם ילדים ובחורים שיכלו לשמוע רק באזן אחת, וכשהם מדברים בטלפון וקוראים להם - הם לא שומעים, כי הם שומעים רק עם האזן שמדברת עכשו בטלפון, וכשלא יודעים את זה אפשר להפך אותם למחוצפים והאמת היא שהם חפים מפשע.

תבקש מהשם יתברך לפני שאתה נכנס לפתח על כל התלמידים, שכולם ימצאו חן בעיניך, ושאתה תמצא חן בעיניהם. תבקש עליהם (תאמר כל שם), שאתה תאהב אותם ושהם יאהבו אותך, ושתוכל לחנך אותם ליראת שמים ומידות טובות.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת כי תשא, שנת

תשפ"ו)

מתי מוציאים ילדים מהתלמוד תורה בלי בטול תורה?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

רציתי לשאל לגבי להוציא את הילדים שלי מהתלמוד תורה או מהישיבה, כדי ללכת למקומות של חינוך ברוחניות.

אני גר בארץ ישראל, ובכל כמה חדשים אני נוסע לצפון להתפלל בקברי צדיקים, או לפעמים למקומות אחרים כדי לקבל חזוק, למשל ב"ש ראש הישיבה שליט"א מגיע לארץ ישראל, והילדים שלי מאד רוצים לבוא אתי, במיוחד בני בן החמש עשרה.

בכל פעם אני בספק גדול מה לעשות, אני יודע שהם מאד אוהבים את התלמוד תורה והישיבה, הם לומדים בהתמדה,

שזה באמת הדבר הכי גדול מהכל, ותלמוד תורה כנגד בלם, אני מרגיש גרוע מאד להוציא אותם ולהפריע להם ללמד, אבל מצד שני יכול להיות שזה יתן להם חזוק וכוחות חדשים שיוכלו להתחזק עוד יותר בלמוד.

גדלתי עם הורים קפדניים שאף פעם לא הרשו לי ללכת לשום מקום בזמן שהיה סדר הלמוד בישיבה, אפילו לבנות לא הרשו להחסיר מבית הספר. אבל אני לא יודע מהי הדרך הנכונה בענין, מתי בן מצדק להוציא את הילד מהתלמוד תורה או הישיבה, ומתי לא?

י"שר ב"ח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פ"רשת בהעלותך, ט"ז סיון, שנת ה'תשפ"ב

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

לך לקברי צדיקים עם הילדים שלך. רבנו אומר (ספר המדות אות צדיק, סימן קעג): "על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש ברוך הוא עושה לו טובות, אף על פי שאינו ראוי לכך".

ללכת לקברי צדיקים להתפלל עם הילדים שלך זה לא בטול תורה; להפך, תפגס בהם אהבה ללמד. בזכות הצדיקים הם יהיו יהודים פשרים, הם יגדלו צדיקים גדולים.

סבי, הרב מקארלסבורג זכרוננו לברכה - היה לוקח אותי בתור ילד למקומות הקדושים. הוא היה הולך בכל ערב ראש חדש לקרית יואל לציונו של הרב הקדוש מסאטמר זכותו יגן עלינו, תמיד הייתי הולך אתו, כמו כן הייתי הולך אתו למירון לתנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי, ושם נסענו לכל הצדיקים הקדושים בצפת ובטבריה.

כמו כן זכיתי לנסע אתו לפולין לצדיק הקדוש רבי אלימלך מליזענסק זכותו יגן עלינו ולכל הצדיקים שטמונים בפולין. גם באוקראינה; הוא לקח אותי בתור בחור צעיר לאומן לציונו של רבנו ז"ל, ולמעזבוז לציונו של הצדיק הקדוש, אור שבעת הימים, הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, וכן הלאה.

סבי לא בטל רגע אחד מלמוד התורה, ובכל זאת היה נוסע בתדירות לקברי צדיקים להתפלל ולפעל ישועות.

אתה יכול לעשות שזה יהיה בזמנים שמתאימים לילדים שהם לא יחסירו מהתלמוד תורה.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת שלח (באר"י

(קרח), שנת תשפ"ב)

האם לתת ממתקים לילדים כדי שהם יתפללו?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

ברוך השם זכיתי להיות מלמד לתינוקות של בית רבן. אני שומע הרבה את השיעורים של ראש הישיבה שליט"א ואני מאד נהנה מהעצות והחזוק.

אל העמוד ומיד כשאמר: "משיב הרוח, ומוריד הגשם" - התחיל לרדת גשם בחוץ זלעפות, שאלו אותו: "מהם מעשיך הטובים שאתה עושה?" וענה: "מלמד דרדקי אני - אני מלמד תורה לילדי ישראל, ואני לא מפלה בין ילד שאביו משלם לי עבור הלמוד, לבין ילד שאביו לא משלם; עוד מנהג יש לי, כשאני רואה ילד שלא רוצה ללמד אני משחד אותו. יש לי בביתי אקווריום עם דגים ואני משכנע אותו, שאם הוא ילמד - אראה לו את הדגים, עד שהוא מתחיל ללמד"; זה היה הכח שלו, לכן הקשיבו לתפלות שלו.

כמו כן מספרים חכמינו זכרונם לברכה (בבא מציעא פה.), רבינו הקדוש שחד כף את בנו של רבי אלעזר בן רבי שמעון, ובנו של רבי טרפון, הוא החזיר אותם אל השם יתברך על ידי שהבטיח להם שדוּכים וכו', ואחר כך הם נהיו צדיקים גדולים ועבדו את השם שלא על מנת לקבל פרס.

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

חנוכה שמח.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת ויחי, שנת

תשפ"ה)

השאלה שלי היא אם צריכים לשכנע ילדים בגיל חמש בערך שאם הם יתפללו הם יקבלו ממתקים ומתנות טובות, ואז כל הילדים יתפללו בהתלהבות, או שיותר נכון להרגיל אותם להתפלל רק להשם יתברך, בלי הסבריות?

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת ויגש, ב' טבת, זאת חנוכה, שנת ה'תשפ"ה

לכבוד ... נרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להתחזק מאד בעבודתך הקדושה להיות מלמד, חכמינו הקדושים אומרים (שבת ק"ט): "אין העולם מתקיים אלא בשביל הכול פיהם של תינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא", המלמדים מחזיקים את העולם, המלמדים לומדים תורה עם תינוקות של בית רבן.

בנדאי שטוב לתת ממתקים לילדים, כדי ללמד אותם להתפלל יפה, כך מרגילים אותם להתפלל, ומאוחר יותר הם יתפללו בלי המתקנים, הם יבינו שתפלה היא החיים, תפילה לקל חיי. מצינו בחז"ל ספורים מהתנאים והאמוראים הקדושים שהם שחדו את התלמידים. חכמינו זכרונם לברכה מספרים (תענית כו.), פעם היתה שנת בצרת - תקופה ארצה לא ירדו גשמים, יהודי פשוט נגש

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון אמונה (נשים)
שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד
079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363
קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד
079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361
קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 1552354370

מייל חזוק יומי chizikyomi@gmail.com